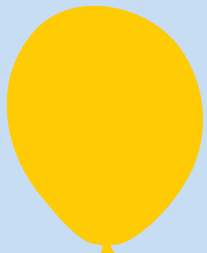

– yhdessä leikkien ja oppien

VIIKOT 16-18

Teema: Sadut ja kertominen

Mitä teema antaa lapsellesi

Monipuolisia mahdollisuuksia käyttää kieltä
Itseilmaisua ja saduilla leikkimistä
Sautjen kuuntelua, kertomista ja keksimistä

Viikko 16

Tällä viikolla kerrotaan ja leikitään satu
Kolme pientä pukkia eri tavoin.

Viikon teksti

Pähkinän kirje aiheesta
Sadut ja kertominen

Viikon luvuvinkki:

Bockarna Bruse – kolme
pukkia (Henriette Barkow),
Kolme pukkia (Judi Abbott),
Prinsessa Pikkiriikin astetta
paremmat iltasadut
(Hannele Lampela).

Satu Kolme pientä pukkia

Luette Pähkinän kirjeen ja kerrotte
sadun kolmesta pukista.

Tarvitsette: Pähkinän kirjeen,
sadun tekstin.

Laulu kolmesta pukista

Laulatte ja leikitte sadun ulkona tai sisällä.

Tarvitsette: –

Satulaatikko

Panette laatikkoon rekvisiittaa
ja kerrotte sadun sen avulla.

Tarvitsette: leluja ja kotoa löytyvää mate-
riaalia.

Lisäksi: Oma satu kolmesta pukista

Piirrätte ja maalaatte sadun
ja kerrotte sen yhdessä.

Tarvitsette: paperia, kynää, liituja,
vesivärejä ja pensseliä.

Viikon liikuntavinkki:

Korkealle kurottaminen: Ripustakaa esineitä
eri hyppyyksille ja yritäkää koskettaa esineitä.
Voitte leikkiä ulkona tai sisällä. Voitte hyvin myös valita
ympäriänne jo olevia asioita, joihin yritätte ylettyä hyppäämällä.

Viikko 16 - päivä 1

Satu Kolme pientä pukkia

Lukekaa Pähkinän kirje ja kertokaa satu.

Tarvitsette

- ▶ Pähkinän kirjeen
- ▶ paperi, jolla on satu Kolme pientä pukkia.

Tehtävä:

- ▶ Lukekaa Pähkinän kirje ja jutelkaa lapsesi kanssa kysymysten pohjalta.
- ▶ Lue satu kolmesta pukista ääneen lapsellesi.

Lapsi oppii

- ▶ kuuntelemaan satua ilman kuvia
- ▶ sadun rakenteesta
- ▶ käsitteitä kokojen vertaamiseen.

Halutessanne voitte leikkiä leikkejä, joissa on käsitteet suuri ja pieni: a) Pyydä lastasi nimeämään jotain suurta tai hakemaan pieni lelu. b) Etsikää sisältä tai ulkoa suuria ja pieniä esineitä, jotka järjestätte suuruusjärjestykseen tai yhdistätte suuri-pieni-pareiksi. c) Pankaa pienet esineet pieneen rasiaan ja suuret isoon laatikkoon. d) Tehkää itsestänne mahdollisimman pieniä ja sitten niin suuria kuin voitte. Käsitteiden kokeminen keholla auttaa niiden ymmärtämisen.

Tee näin:

- ▶ Lukekaa ensin Pähkinän kirje ja keskustelkaa aiheesta (Sadut ja kertominen). Voitte myös katsoa vihkon kuvia ja käyttää tekstiin liittyviä kysymyksiä tukena. Kerro sitten lapsellesi, että nyt luet hänelle vanhan norjalaisen sadun kolmesta pukista. Jos lapsesi on kuullut sadun aiemmin, anna hänen kertoa, missä ja milloin.
- ▶ Lue satu sitten lapsellesi ääneen. Keskustelkaa tämän jälkeen, mistä satu kertoi. Kysy vaikka:
  - Millä sanoilla satu alkoi?
- ▶ Pohtikaa, oletteko kuulleet muita samoin alkavia satuja.
  - Mitä sitten tapahtui? Entä sitten? Entä sitten?
  - Miten satu päättyi?
- ▶ Rohkaise lastasi muistelemaan ja kertomaan. Täydennä väliin jääneet osat tarvittaessa. Voitte yhdessä katsella paperilla olevaa kuvaa. Nosta esille sadun käsitteitä sisällön havainnollistamiseksi, kuten sanat "kipittää", "kopistella" ja "tömistellä" sekä ilmaisut "kirkas ääni", "kantava ääni", "syvä ääni". Korosta myös sanoja pieni, pienempi, pienin, keskikokoinen, isompi ja iso, suurempi ja suuri.

Viikko 16 - päivä 2

Laulu kolmesta pukista

Laulakaa ja leikkikää satu ulkona tai sisällä.

Tarvitsette

- ▶ mitä ajattelette leikkiin tarvittavan.

Tehtävä:

- ▶ Laulakaa laulu kolmesta pukista.
- ▶ Leikkikää satu sisällä tai ulkona.

Lapsi oppii

- ▶ ilmaisemaan itseään ja kertomaan sadun eri tavoin
- ▶ ehkä uuden laulun
- ▶ että leikkiminen kanssasi on hauskaa.

Halutessanne voitte esittää toisillenne kysymyksiä ja kehotuksia, jotka koskevat kokojen vertaamista. Esimerkiksi: Kumpi on suurempi: korvakoru vai lentokone? Kumpi on pienempi: haarukka vai kumisäppäs? Ennen leikin aloittamista voit ottaa esille rekvisiitan ja kysyä kysymyksiä siitä: Järjestä nallet siten, että ensin on pienin, sitten suurempi ja lopuksi suurin. Pane pienin palikka suurimmalle. Kumpi palloista on suurempi? Ota pienin auto.

Tee näin:

- ▶ Kerro lapsellesi, että laulatte laulun kolmesta pukista ja leikitte sadun. Jos laulu on lapsellesi tuttu, laulakaa se yhdessä. Anna lapsesi näyttää ja opettaa laulu sinulle.
- ▶ Jos ette vielä osaa laulua, voit sen sijaan lukea sen lapsellesi säe säkeeltä. Voitte myös kuunnella laulun osoitteessa <https://www.youtube.com/watch?v=ARYYgwHGX-0>.
- ▶ Keksikää omia liikkeitä lauluun sitä laulaessanne tai lukiessanne.
- ▶ Kokeilkaa liikkua eri pukkien tavoin ja kuten peikko!
- ▶ Yrittäkää myös tehdä kehollanne ääniä. Miltä kuulostaa, kun pukit kipittävät, kopistelevat ja tömistelevät? Miltä kuulostaa, kun peikko putoaa jokeen ja pukit mutustelevat ruohoa?
- ▶ Leikkikää myös satu alusta loppuun. Yksi teistä voi olla peikko ja toinen esittää eri pukkeja. Vaihtakaa sitten osia. Leikissä mukana voi olla myös kaveri tai vaikkapa Pähkinä!
- ▶ Jos leikitte ulkona, hyödyntäkää myös maastoa. Jos leikitte sisällä, voitte käyttää tuoleja siltana ja mattoa jokena.

Laulun sanat:

Pikku-pukki Bää-bää kipitteli sillalle.
Sen syödä uhkas peikko, vaan pukki sanoi näin:
"Älä ota minua, ota pukki seuraava, ota Keski-pukki, tukeva kuin tukki."
Keski-pukki Bää-bää kopisteli sillalle.
Sen syödä uhkas peikko, vaan pukki sanoi näin:
"Älä ota minua, ota pukki seuraava, ota Iso-pukki, tukeva kuin tukki."
Iso-pukki Bää-bää tömisteli sillalle.
Sen syödä uhkas peikko, vaan pukki sanoi näin:
"En mä pelkää sinua, vaikka uhkaat minua, olen Iso-pukki, tukeva kuin tukki."
Iso-pukki Bää-bää työnsi peikon jokehen ja iloisena kulki yli sillan sen.
Pukit ovat pellossa, syövät siellä ruohoa.
Laulu tää on loppu, kotiin tuli hoppu.

Viikko 16 - päivä 3

Satulaatikko

Pankaa laatikkoon rekvisiittaa ja kertokaa satu Kolme pientä pukkia sen avulla.

Tarvitsette

- ▶ leluja ja kotoa löytyvää materiaalia.

Tehtävä:

- ▶ Kerätkää yhdessä sopivaa rekvisiittaa pukkisatua varten.
- ▶ Leikkikää ja kertokaa satu yhdessä.

Lapsi oppii

- ▶ muistamaan sadun ja kertomaan sen uudelleen
- ▶ luomaan satumaailman kanssasi
- ▶ käyttämään mielikuvitustaan.

Tee näin:

- ▶ Ota esille tilava laatikko. Halutessanne voitte käyttää FHille-laatikkoa.
- ▶ Kerätkää tarpeet, jotka sopivat sadun kertomiseen. Ne voivat olla vaikkapa kolme erikokoista hahmoa, joiden voi kuvitella esittävän pukkeja, sekä jokin peikkoa muistuttava. Tarvitsette vielä sillan tapaisen sekä vettä sen alle ja jotakin ruuhoksi sopivaa materiaalia. Anna lapsesi pohtia ja ehdottaa ja auta tarvittaessa. Laittakaa sitten kaikki tarpeet laatikkoon ja sulje kansi. Voit kertoa sadun ensin. Aloita sanomalla Oli pa kerran... ja avaamalla laatikon kansi. Kerro sitten satu samalla, kun nostat laatikosta esineet ja hahmot ja siirrä niitä. Lopuksi voit sanoa: Sen pituinen se! Nyt on lapsesi vuoro kertoa.
- ▶ Voitte myös leikkiä sadun yhdessä rekvisiitan avulla. Anna lapsesi olla aktiivinen ja rohkaise häntä osallistumalla myös itse leikkiin. Kysy tarvittaessa tapahtumista kysymyksiä. Voitte halutessanne keksiä rekvisiitasta ihan omankin sadun? Ota mukaan tarvittaessa muita esineitä ja hahmoja.

Viikko 16 - lisäksi

Oma satu kolmesta pukista

Piirtäkää ja maalatkaa satu Kolme pientä pukkia ja kertokaa se yhdessä.

Tarvitsette

- ▶ muutaman paperiarkin
- ▶ kynän, liituja.

Tehtävä:

- ▶ Kuvitakaa satu ja kertokaa se yhdessä.

Lapsi oppii

- ▶ piirtämään ja kertomaan toisin sanoin
- ▶ ymmärtämään, miten teksti ja kertomus liittyvät toisiinsa
- ▶ sadun rakenteesta.

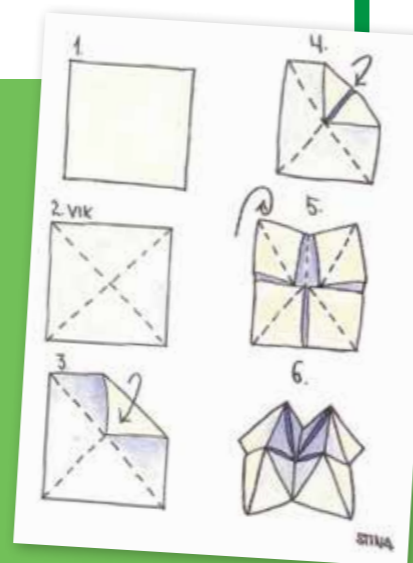
Tee näin:

- ▶ Ota esille paperia, kynä ja liituja.

Kerro lapsellesi, että nyt piirrätte ja kerrotte sadun yhdessä. Kuvia voi olla yksi tai useampia.

- ▶ Pohtikaa yhdessä, miten satu alkoi, ja piirtäkää se sitten. Voit myös kysyä muita muistia tukevia kysymyksiä piirrellessänne. Anna lapsesi piirtää vapaasti tärkeiksi kokemansa asiat. Piirrä tarvittaessa myös itse lapsesi kertoessa, mitä sinun tulee piirtää.
- ▶ Jatkakaa näin, kunnes olette piirtäneet koko sadun.
- ▶ Kun olette valmiita, pyydä lastasi kertomaan, mitä kuvissa tapahtuu ja kirjoita lapsesi kertoma ylös mahdollisimman tarkasti sanasta sanaan.
- ▶ Lue lopuksi kirjoitus ääneen. Lapsesi voi silloin tarvittaessa täydentää tarinaa, ja sinä lisäät nämä osat tekstiin.
- ▶ Lisää satu FHille-kansioon.

Halutessanne voitte leikkiä ja muistaa sadun "Kirpun" avulla. Taita Kirppu kokoon kuvauksen mukaan. Piirtäkää sitten eri värein pieni pallo kullekin läpälle, yksi kutakin kolmioruutua kohden. Palloja tulee yhteensä kahdeksan. Kirjoittakaa sisäpuolelle kunkin kuvan taakse satuun liittyvä kysymys, kuten: Kuka asui sillan alla? Mitä suurin pukki teki? Miten satu alkoi? Mitä pienin pukki sanoi? Leikkikää näin: pyydä lastasi sanomaan jokin luku yhdestä kuuteen. Jos vastaus on kolme, vaihda kolme kertaa kahden kuvakentän välillä ja pysähdy "kolmosen" kohdalla. Lapsesi saa sitten valita yhden neljästä näkyvästä erivärisestä pallosta. Kysy pallon alla oleva kysymys ja pohtikaa vastausta yhdessä.

Halutessanne voitte mennä kirjastoon ja lukea siellä muita satuja. Voitte myös katsoa, löytyykö Kolme pientä pukkia kuvakirjana. Lainatkaa mielellään muutama kirja kotiin.

Viikko 17

Tällä viikolla kuunnellaan,
selitetään ja kerrotaan.

Viikon kirja

Niilo Leipoo
(Aira Savisaari,
Hannamari Ruohonen)

Viikon lukuvinkki:

Tatun ja Patun ällistytävä
satukirja (Aino Havukainen),
Olipa kerran ... rakastetuim-
mat satuklassikot
(Sirkku Linnea,
Tarinatie
(Hugh Lupton).

Niilon tavarat

Luette kirjan ja leikitte sen kuvilla.

Tarvitsette: kirjan Niilo leipoo,
paperin, sakset.

Mitä me tällä teemme?

Pohditte, mitä eri asioilla tehdään.

Tarvitsette: kuvan esineistä ja ruoasta.

Korttileikki

Leikitte leikkiä, jossa luotte
hullunkurisia virkkeitä korteilla.

Tarvitsette: tekstikortteja, sakset,
liituja ja paperia.

Lisäksi: Kuuntele ja kerro

Lajittelette sanoja kategorian mukaan.

Tarvitsette: -

Viikon liikuntavinkki:

Hyppikää yhdellä jalalla,
ensin toisella, sitten toisella.
Tasapainoilkaa maton reunalla,
maton kuvioita pitkin tai lattialla.

Viikko 17 - päivä 1

Niilon tavarat

Lukekaa kirja ja leikkikää sen kuvilla.

Kysymyksiä kirjasta:

- ▶ Muistatko, miten kirja alkoi?
- ▶ Niiloa kakutti. Onko sinua kakuttanut? Mitä silloin tapahtui, kerro!
- ▶ Muistatko että Hilla soitti ovikelloa? Mitä sitten tapahtui?
- ▶ Muistatko miten keittiö siivottiin? Miten siivousrobo toimii?
- ▶ Miten kirja päättyi? Kuka mahtoi syödä viimeisen muhkuran?

Tarvitsette

- ▶ kirjan Niilo leipoo
- ▶ paperiarkin
- ▶ sakset.

Tehtävä:

- ▶ Lue kirja lapsellesi ja jutelkaa lapsesi kanssa kysymysten pohjalta.
- ▶ Katsokaa paperin reiän läpi ja jutelkaa siitä, mitä näette.

Lapsi oppii

- ▶ selittämään ja kuvailemaan
- ▶ hahmottamaan ja tekemään yhteistyötä
- ▶ enemmän kertomuksen rakenteesta.

Tee näin:

- ▶ Lukekaa kirja yhdessä ja jutelkaa lapsesi kanssa kysymysten pohjalta. Selaillkaa sen jälkeen kirjaa ja katselkaa kirjan kuvia. Pysähtykää katsomaan eri esineitä, ja nimeä ne.
- ▶ Ota paperiarkki esille. Leikkaa se kahtia lyhyen sivun suuntaisesti. Tarvitsette vain toisen paperinpuolikkaan. Leikkaa sen keskelle pieni reikä, jonka läpimitta on noin kaksi senttimetriä. Tuloksena on paperi, jossa on kurkistusreikä.
- ▶ Avaa kirja joltakin sivulta. Pane paperi aukeaman päälle ja vie sitä kuvien yli samalla, kun laskette kuuteen. Pysäytä paperi numeron kuusi kohdalla ja katsokaa sitten, mitä kurkistusreiästä näkyy.
- ▶ Koettakaa selittää, kuvata ja selventää, mistä voisi olla kyse. Pohtikaa myös kertomuksen pohjalta, mistä kuvassa on kyse. **Esimerkki:**
  - ”Veikkaan, että tässä on Puhkun silmät. Se varmaankin katsoo kun Niilo rikkoo munan lasiin.” Tai
  - ”Minusta tämä muistuttaa Niilon äitiä, kun he istuvat viltillä syömässä muhkuroita.” Tai
  - ”Tuo raidallinen juttu on varmaan keittiön matto, jolla Niilon isä seisoo kun hän laittaa muffinsit uuniin.”
- ▶ Nyt on lapsesi vuoro siirtää paperia kuvan päällä samalla kun laskee kuuteen, ja sitten selittää, mitä reiässä näkyy. Voitte kääntää kirjan sivua ja vaihtaa kuvaa vuorojen välissä.
- ▶ Jatkaa vuorottelua ja leikkikää niin kauan kuin se on hauskaa!

Viikko 17 - päivä 2

Mitä me tällä teemme?

Keskustelkaa, mitä eri esineillä voitte tehdä.

Tarvitsette

- ▶ kuvan esineistä ja ruoasta.

Tehtävä:

- ▶ Katselkaa paperissa olevia kuvia ja keskustelkaa, mitä niillä yleensä tehdään.
- ▶ Keskustelkaa myös siitä, kuinka monella eri tavalla te voitte tai voisitte niitä käyttää.

Lapsi oppii

- ▶ ajattelemaan kokemustensa pohjalta
- ▶ pohtimaan kokemuksiaan laajemmalla pohjalta
- ▶ kertomaan ja selittämään sekä käyttämään teonsanoja (verbejä).

Tee näin:

- ▶ Ottakaa paperi esille, katsokaa kuvia ja nimeäkää ne.
- ▶ Valitkaa sitten jokin kuva, josta juttelette. Kysy lapseltasi: Mitä tällä voi tehdä? Houkuttele lastasi myös ajattelemaan totuttujen kaavojen ulkopuolelta.
- ▶ Kysy esimerkiksi: Mitä teet yleensä appelsiinilla? Juu, syöt sen. Mitä muuta appelsiinilla voi tehdä? Toki, kuoria, leikata, puristaa tai vaikka vierittää lattialla. Mitä muuta?
- ▶ Munan voi paistaa, keittää, vatkata tai ehkä maalata? Kelloa voi katsoa tai sillä voi mitata aikaa. Mitä muuta? Lapsesi on ehkä istunut ämpärillä, kerännyt matoja purkkiin tai poiminut ja kuunnellut kotiloa?

Halutessanne voitte leikkiä selityisleikkiä. Valitse esineitä kaksin kappalein, kuten kaksi haarukkaa, leikkiautoa, kinnasta ja omenaa. Jaa esineet niin, että saatte molemmat yhden. Istukaa niin, ettette näe toistenne esineitä. Järjestä esineesi johonkin järjestykseen (perättäin, toistensa väliin, vierekkäin, toistensa päälle tai alle). Selitä lapsellesi, miten olet järjestänyt ne. Lapsesi saa nyt järjestää omat esineensä samalla tavoin. Tämän jälkeen on lapsesi vuoro järjestää esineensä jollakin tavoin ja selittää sinulle, miten sinun on järjestettävä omasi. Katsokaa viikon kuvaa sivulla 8, jossa Pähkinä ja Sinni leikkivät leikkiä!

Halutessanne voitte vuorotellen mennä oven taa ja tehdä jonkin äänen toisen kuunnellessa tarkkaan ja arvata, mitä ääntelevä tekee. Esimerkkejä erilaisista äänistä: maiskutus, yskiminen, aivastus, nauru, itku, niistäminen, tömistely, koputus, sormien napsauttaminen, kämmenien hierominen vastakkain, naputus, näkkileivän rouskutus, paperin rapistaminen, Lego-laatikon myllääminen, veden kaataminen astiasta toiseen, kulkusen helistäminen, soittimen soittaminen.

Viikko 17 - päivä 3

Korttileikki

Muodostatte hullunkurisia virkkeitä tekstikorttien avulla.

Tarvitsette

- ▶ paperiarkit, joilla on tekstikortteja
- ▶ sakset
- ▶ paperia ja liituja.

Tehtävä:

- ▶ Leikatkaa kortit irti.
- ▶ Nostakaa yksi kortti kutakin väriä ja lukekaa virke.
- ▶ Piirtäkää jokin virkkeistä yhdessä.

Lapsi oppii

- ▶ kuvittelemaan ja luomaan mielessään kuvia
- ▶ puheen ja tekstin keskinäisistä yhteyksistä
- ▶ miten sanoista muodostuu virkeitä.

Tee näin:

- ▶ Ottakaa paperiarkit esille ja leikatkaa kortit irti.
- ▶ Laita kortit väripuoli ylöspäin kolmeen pinon: yhteen pinon siniset, yhteen vihreät ja yhteen punaiset kortit. Nyt leikki voi alkaa!
- ▶ Lapsesi nostaa ensin sinisen, sitten vihreän ja lopuksi punaisen kortin ja panee kortit lukemisjärjestyksessä pöydälle siten, että teksti on näkyvillä, samalla, kun sinä luet rakentuvat virkkeet. Nostakaa tällä tavoin kortteja vuorotellen ja jatkakaa lukemista niin kauan kuin se tuntuu hauskalta.
- ▶ Joistakin virkkeistä tulee ”kunnon” virkeitä, toisista täysin hullunkurisia. Pohtikaa yhdessä, mitä virkkeet tarkoittavat. Kehittäkää ajatusta virkkeistä edelleen käyttäen mielikuvitustanne. Mitä esimerkiksi norsun voisi kuvitella laulavan kukkaruukussa? Mitä tapahtuu jääkaapissa pyöräilevälle lumiukolle?
- ▶ Voitte myös käyttää paperia ja liituja ja piirtää joitakin virkkeistä yhdessä. Kirjoittakaa virke kuvaan.

Lisää piirros FHille-kansioon.

Viikko 17 - lisäksi

Kuuntele ja kerro

Luetelkaa sanoja ja jakakaa ne eri luokkiin.

Tarvitsette

- ▶ -

Tehtävä:

- ▶ Eritelkää sanoja ja päättäkää, mitkä niistä kuuluvat samaan ryhmään.

Lapsi oppii

- ▶ luokittelemaan
- ▶ kuuntelemaan ja muistamaan
- ▶ ajattelemaan ja muotoilemaan kysymyksiä.

Tee näin:

- ▶ Voitte aloittaa leikkimisen pohtimalla yhdessä, mitä eläimiä tai hedelmiä tiedätte. Voitte toki valita myös nimet, ajoneuvot, vaatteet, lelut tai muuta sellaista, mitä voi luokitella.
- ▶ Kerro sitten lapsellesi, että hänen on kuunneltava tarkasti ja kerrottava, mikä kuuluu joukkoon. Voit aloittaa kahdella sanalla ja lisätä niitä, jos lapsellasi on hauskaa.
- ▶ Tässä joitakin esimerkkejä:
  - Mitkä sanat ovat vaatteita: sukka – pöytä – pusero?
  - Mitkä sanat ovat värejä: ruoho – sininen – punainen – auto?
  - Mitä voi syödä: bussi – banaani – sininen – haarukka?
  - Mikä sana on puu: kivi – koivu – sakset?
- ▶ Muotoile kysymykset siten, että ne ovat sopivan haastavia lapsellesi. Kuuntele lapsesi selityksiä ja auta tarvittaessa pohtimaan kysymyksen ratkaisua.
- ▶ Anna myös lapsesi keksiä kysymyksiä sinulle ratkaistaviksi.

Halutessanne voitte kertoa sadun aloittamalla sen tekstikorteista muodostetulla virkkeellä. Jos virke on esimerkiksi ”Etana laulaa verhojen takana”, satu voi alkaa näin: Olipa kerran etana, jolla oli tapana laulaa verhojen takana. Keksikää yhdessä, mitä sitten tapahtui!

Halutessanne voitte mennä ulos luontoruudulenne ja katsoa, mitä viime kerran jälkeen on tapahtunut. Ota mukaan vihko ja kynä tai tee merkinnät, kun olette taas kotona. Voitte myös mennä ulos keräämään kiviä. Järjestäkää ne ryhmiin koon mukaan (pieni, keskisuuri, suuri). Jos keräätte kivien sijaan tikkuja, voitte luokitella ne pituuden mukaan (lyhyt – pitkä tai lyhyt – pidempi – pisin tai lyhyt – lyhyempi – lyhyin).

Viikko 18

Tällä viikolla keksitään,
kerrotaan ja ilmaistaan itseään.

Viikon kirja

Julia hakee sukkaa
(Eva Eriksson,
Lisa Moroni)

Viikon luvuvinkki:

Yksinäisten saarten
kartasto (Maija Hurme)
Ihana Maija/Hurja Maija
(Johanna Hulkko),
Yllätysjuhlat
(Ninni Oljemark),
Prinsessakirja
(Sanna Mander).

Oma satu Juliasta

Luette kirjan ja keksitte uuden sadun.
Tarvitsette: kirjan Julia hakee sukkaa.

Pantomiimi

Esitätte toisillenne pantomiimin.
Tarvitsette: viikon 17 päivän
2 kuvapaperin.

Satu tarjottimella

Kerrotte sadun esineiden avulla.
Tarvitsette: tarjottimen,
esineitä (omianne).

Lisäksi: Satu Pähkinästä

Leikitte tai kerrotte sadun Pähkinästä.
Tarvitsette: Pähkinä-oravan, laukun tai
matkalaukun, esineitä ja leluja (omat).

Viikon liikuntavinkki:

Leikkikää kottikärryä: Lapsesi menee vatsalleen
makuulle kädet taivutettuna ja kämmenet lattiaa vasten.
Ota kiinni lapsen nilkoista ja nosta ne ylös lattialta samalla,
kun lapsesi suoristaa kätensä ja vetää vatsan sisään.
Tämän jälkeen ”työnnät” kottikärryjä siten,
että lapsesi kävelee eteenpäin käsillään.

Viikko 18 - päivä 1

Oma satu Juliasta

Lukekaa kirja ja keksikää satu.

Kysymyksiä kirjasta:

- ▶ Julia hassuttelee, eikö vain? Oletko itse hassutellut? Mitä silloin tapahtui?
- ▶ Katsele kuvia: Mitäs luulet äidin, isän ja mummun ajattelevan kun Julia hassuttelee?
- ▶ Julia hakee äidin laukun. Mitä muuta kuin sukkaa luulet, että laukussa voisi olla?
- ▶ Miksikö luulet koirankin innostuvan Julian hassutteluista?
- ▶ Huomasitko muuten, että koiralokin oli tarjolla herkkua? Mitkä vadin herkuista maistuisi sinulle?

Tarvitsette

- ▶ kirjan Julia hakee sukkaa.

Tehtävä:

- ▶ Lukekaa kirja yhdessä ja juttelekaa lapsesi kanssa kysymysten pohjalta.
- ▶ Innosta lastasi keksimään kanssasi oman sadun.

Lapsi oppii

- ▶ vaihtamaan näkökulmaa ja kuvittelemaan
- ▶ kertomaan vuorotellen
- ▶ tekemään yhteistyötä.

Tee näin:

- ▶ Ennen kuin aloitatte kirjan lukemisen ääneen, voitte katsoa kirjan aukeamia ja yrittää muistaa, mistä kirja kertoi. Lukekaa sitten kirja yhdessä. Keskustelkaa jälkeenpäin sisällöstä kirjaan liittyvien kysymysten avulla. Selatkaa kirjaa ja katsokaa kuvia keskustellessanne.
- ▶ Nyt on teidän vuoronne keksiä oma satu Juliasta. Voit rohkaista lastasi, ja antaa hänelle ideoita aloittamalla kertomisen. Esimerkki: Kerran Julia lähti pyöräretkelle mummun kanssa – Perillä he ... Tai: Eräänä päivänä Julia päätti lähteä ulos pihalle leikkimään. Silloin äiti... Tai: Julia ja isä päättivät kerran leipoa pullaa. Ensimmäinen he ...
- ▶ Mitä sitten tapahtui?
- ▶ Miten satu sitten päättyy?
- ▶ Kertokaa vuorotellen: voit aloittaa, tämän jälkeen lapsesi keksii lisää, sitten sinä ja sitten taas lapsesi. Rohkaise lastasi kuuntelemalla aktiivisesti, nyökkäämällä, toistamalla hänen sanomaansa ja esittämällä kysymyksiä.
- ▶ Voitte halutessanne piirtää sadun ja kirjoittaa sen paperille. Lapsesi voi myös kirjoittaa leikisti. Siinä tapauksessa sinun on muistettava hyvin lapsesi kirjoittama teksti!

Jos kirjoitatte ja piirrätte sadun, lisää tulos FHille-kansioon.

Halutessanne voitte leikkiä kertomuksen Juliasta, joko kirjan version tai oman satunne. Kerätkää sopivat tarpeet tai leikkikää itse olevanne kertomuksen eri hahmoja.

Viikko 18 - päivä 2

Pantomiimi

Esitätte toisillenne pantomiimin.

Tarvitsette

- ▶ paperin, jossa on esineitä ja ruokaa esittäviä kuvia viikon 17 päivästä 2.

Tehtävä:

- ▶ Yksi teistä näyttää kehollaan ja eleillään jotakin, mitä eri esineillä tai ruoalla voi tehdä.
- ▶ Toinen arvaa, mitä esittäjä esittää.

Lapsi oppii

- ▶ olemaan tarkkaavainen ja kuvittelemaan
- ▶ ilmaisemaan itseään koko kehollaan
- ▶ keskittymään.

Halutessanne voitte leikkiä leikkiä suuremmalla joukolla, esimerkiksi muiden perheenjäsenten tai kavereiden kanssa. Yksi teistä voi silloin kuiskata esittäjälle, mitä tämän tulisi esittää, ja muut saavat arvata.

Tee näin:

- ▶ Jos ette ole aiemmin leikkineet pantomiimia, selitä lapsellesi, mistä on kyse. Eli, esitetään, tai näytetään jotain elein ja kehonkielellä, ilman sanoja. Toinen teistä esittää jotakin, kun taas toinen yrittää arvata, mitä. Voitte myös katsoa, miten Pähkinä leikkii pantomiimia viikon kuvassa. Mitä hän yrittää esittää?
- ▶ Ottakaa sitten kuvapaperi esille ja muistelkaa, mitä sanoitte kuvista. Aloita leikki siten, että sinä teet pantomiimin jostakin, mistä puhuitte. Voit vaikka esittää kuorivasi appelsiinia tai poimivasi kukkia. Lapsesi saa yrittää arvata, mitä teet.
- ▶ Jos arvaaminen on lapsellesi liian vaikeaa, voit antaa vihjeitä. Voit esimerkiksi kertoa, mitä esinettä käytät. Anna lapsesi tämän jälkeen esittää itse jotakin sinun arvatessasi.
- ▶ Kun leikki on teille tuttua, voitte myös esittää pantomiimin, joka esittää jotakin muuta kuin mitä paperilla olevilla esineillä voi tehdä, tai esittää jotakuta tuttua satuhahmoa tai kuvakirjan hahmoa.

Viikko 18 - päivä 3

Satu tarjottimella

Kertokaa satu esineiden avulla.

Tarvitsette

- ▶ tarjottimen
- ▶ esineitä (omat).

Tehtävä:

- ▶ Kerätkää kotona olevia esineitä tarjottimelle.
- ▶ Kertokaa satua vuorotellen nostaessanne esineitä pois tarjottimelta.

Lapsi oppii

- ▶ uuden tavan kertoa
- ▶ muistamaan ja kehittämään ajatusta edelleen
- ▶ luomaan satuun rakennetta.

Tee näin:

- ▶ Ennen kertomisen aloitusta kerätkää esineitä ja pankaa ne tarjottimelle. Voitte käyttää leluja, avaimia, helmiä, luonnosta löytyviä materiaaleja, pyykkipoikia, työkaluja, keittiön välineitä ja muuta kertomista inspiroivaa. Kun istutte tarjottimen äärellä, kerro lapsellesi, että keksitte oman sadun tarjottimella olevista esineistä. Voitte pohtia, mikä sadun nimi olisi, tai voitte keksiä nimen lopuksi.
- ▶ Ota sitten jokin esine käteesi ja aloita kertomus. Kun olet valmis, lapsesi saa ottaa jonkin esineen ja jatkaa satua sen avulla. Tämän jälkeen on sinun vuorosi valita jokin esine ja jatkaa.
- ▶ Tue lastasi luomalla satuun rakenne esittämällä kysymyksiä. Innosta ja houkuttele lastasi kertomaan.

Viikko 18 - lisäksi

Satu Pähkinästä

Leikkikää ja kertokaa satu Pähkinästä matkalaukun rekvisiitan avulla.

Tarvitsette

- ▶ Pähkinä-oravan
- ▶ laukun tai matkalaukun
- ▶ esineitä ja leluja (omat).

Tehtävä:

- ▶ Pane Pähkinä ja muut esineet laukkuun.
- ▶ Leikkikää ja kertokaa lapsesi kanssa satu esineiden avulla.

Lapsi oppii

- ▶ luomaan leikin kanssasi
- ▶ kuvittelemaan ja kertomaan.

Tee näin:

- ▶ Pakkaa suureen laukkuun tai matkalaukuun Pähkinä sekä Pähkinästä kertovaan satuun tarvittavia asioita, kuten joitakin muita pehmoleluja (siili, pöllö) tai leluhahmoja, käpyjä, pieniä astioita, nukkekodin huonekaluja, palikoita, leikkiautoja, työkaluja, jotain yllättävää, paperia, liituja tai muuta, minkä uskot houkuttelevan lastasi kertomaan ja leikkimään.
- ▶ Ota laukku esille ja kerro lapsellesi, että siinä on Pähkinästä kertova satu! Avata laukku yhdessä ja katsokaa, mitä sisällä on. Pohtikaa, mistä satu voisi kertoa.
- ▶ Voitte sitten aloittaa leikin ja kertomisen. Anna lapsesi olla aktiivinen ja aloitteellinen. Rohkaise ja innosta lastasi keksimään. Tarvittaessa voit kysyä kysymyksiä ja esittää uusia tapahtumia leikkiin ottamalla laukun rekvisiitasta esille jotain uutta.
- ▶ Leikkikää niin kauan kuin se tuntuu hauskalta.

Halutessanne voitte leikkiä, että tarjottimella olevat esineet ovat "taikaesineitä" (lumottuja, ylikuuluttavia). Nosta jokin esine ylös ja sano: Tämä näyttää kyllä tavalliselta lusikalta, mutta oikeasti se on TAIKALUSIKKA. Selitä sitten, mikä siinä on taikuutta, esimerkiksi: Kun syöt tällä lusikalla, voit toivoa mitä tahansa ruokaa, ja lusikka täyttyy haluamallasi ruoalla yhä uudelleen, kunnes olet kylläinen! Jatka näin nostamalla esineitä ja kuvittelemalla, miten ne ovat taikaesineitä.

Halutessanne voitte leikkiä Kuningas käskee satuhahmoilla. Kuningas oleva valitsee tutun satuhahmon, kuten Pähkinän, Mikko Mallikkaan, Peppi Pitkätossun tai Muumipeikon, ja antaa käskyjä, joita kyseisen hahmon voisi kuvitella antavan. Sano esimerkiksi: "Olen kuningas Viiru ja käsken..."

FHille perustuu Hippy International- ja Tanskan HippHopp esikouluohjelmiin
© Folkhälsan 2020
Kuvat: Terese Bast
Graafinen asu: Nanne Nylund/Byråådan
Paino: Waasa Graphics, Vaasa

 folkhälsan